

UDVARHELYI HIRADÓ

UDVARHELYMEGYE FÜGGETLEN POLITIKAI LAPJA.

As „Udvarhelymegyei Jegyzői-Egylet“ hivatalos közlönye.
Előfizetési árak:
egész évre 8 kor. fél évre 4 kor. negyed évre 2 korona.
Egy szám ára 16 fl. — Tanítóknak egész évre 6 korona

Felolós szerkesztő: **Becsek Aladár.**

Hirdetések a legolcsóbban számítottak. Nyiltér sora
50 fillér. Megjelen hetenként egyszer, 6—8 oldalon vasárnap
A hirdetés és nyiltér díja előre fizetendő.
Szerkesztőség és kiadóhivatal: Becsek D. Fia könyvnyomda

A helyzet.

Székelyudvarhely, szept. 17.

Ez idén Magyarországnak nyugodalmas politikai nyara volt. Annál jobban esik ennek a konstataciója, mert esztendő óta, még a holt szezon idején is, kevés része volt ez országnak a politikai nyugalomból. Hol előre nem látott incidensek zavarták meg a politika nyári szünetét. Máskor közelgő viharok előszele tette nyomasztóvá az atmoszférát. Főképpen pedig az egész helyzet bizonytalanságán, a legközelebbi politikai jövő alakulásán való aggodalom okozta azt, hogy évek óta immár a politika hullámai még nyaranta sem ültek el.

Ebben az esztendőben e tekintetben is változás állott be. A politikának is meg volt a maga normális holt szezonja s ezuttal nyoma sincs annak az odiosus „méreganyagnak“, mely a közelmúlt parlamenti szüneteinek folyamán rendesen összegyűlt, s már jóelőve komor follegekkel borította a politikai horizontot. A szünet után tartandó első miniszteri tanácskozásokat nem várják többé lázas izgalomban, mert a miniszterelnökség tanácskozó termében ellentétes politikai alapok reprezentánsai nem vívnak csatát. A miniszteriumok irodáiban pedig a parlamenti szünet alatt jelentős munka folyt. A törvényjavaslatok egész sorát készítették elő szakférfiak, hogy az állami igazgatás minden ágában korszerű törvényalkotásokra nyujtsanak módot a törvényhozásnak.

A most megnyíló országgyűlésen a nemzeti munkapárt hivatkozni fog majd a nemzet ítéletére, mely a függetlenségi irányzat ellen és a hatvanhetes alap föntartása mellett nyilatkozott. A függetlenségi pártok pedig kénytelenek meghajolni a nemzet ítélete előtt, mely a régi ház megalakulása előtt annyira a függetlenségi irány javára döntött, hogy szinte azt hitte már mindenki, ez az irány egy föntartóhatatlan áramlat, melyet nem letörni, hanem csak visszazoritani is nem lehet többé. S ime, nem csak visszazoritult, hanem le is tört, mert önmagában is meghasonlott s együtt is csak jelentékeny kisebbségnek, de nem félelmesen nagy ellenzéknek nevezhető. A nemzet ítélete nem következetes, hanem változó. A tömegek szeszélyét soha sem lehet kiszámítani s a kit ma fölkap a népszerűség, holnap a sárba rántja az elégedetlenség és a kit ma megvetéssel emlegetnek, holnap feledik vélt hibáit s vállára ragadja a tömeg.

Az új többség, sőt az összes hatvanhetesek azonban nem a tömeg változó szeszélyére, hanem a nemzet ítéletére fognak hivatkozni. A függetlenségi kisebbség pedig aligha fogja mondhatni, hogy nem respektálja ezt az ítéletet.

Hiszzen ha mélyebben pillantunk bele a magyar néplelekbe, könnyű fölmerni a kedve változása okát. A függetlenségi párt egykori többségjutásának a nyitja az a reménység volt, hogy ha a függetlenségi ellenzék mint kisebbség is képes volt energikus föllépésével nemzeti eredményeket elérni, még inkább képes lesz arra mint többség. A fordulat oka pedig a remé-

nyekben való csalódás volt, mert azt kellett látnunk, hogy a függetlenségi párt mint többség nem csak a teljes függetlenséget nem volt képes kivívni, hanem még a hatvanhetes alapon biztosítható sikerek is veszélyeztetve voltak az ő uralma alatt, mivel a nemzet ellenségei tömörültek s mivel a pártokban hiányzott az az őszeszetartás, a kormányban pedig hiányzott az a szolidaritás, a mely nélkül mint párt és kormány energikusan állást az ellenséges törekvésekkel szemben el nem foglalhatott. Visszaalítani törekedett tehát a választóközönség azt az állapotot, a mely azelőtt fönnállott, azt az állapotot, a melyben a kormány erős ellenzéki ellenőrzés alatt állván, kénytelen volt vivmányokat hozni, hogy hatalmi súlyát a nemzettel szemben fenntarthassa.

Most, az országgyűlés megnyitásának a küszöbén tehát a helyzet az, hogy az ország közvéleménye a hatvanhetes többségtől a Deák Ferencz hatvanhetes alapjának a megvédelmézését várja, nem a negyvennyolcasok ellen, a kik mint kisebbség ennek az alapnak nem árthatnak, hanem a birodalmi egységre törekvő bécsi körök ellen, kik a dualizmus helyére a trializmust, Magyarország belkormányzati függetlensége helyére pedig a Bécsből való kormányzást akarják léptetni. A kisebbségtől, az ellenzékétől pedig elvárja a nemzet, hogy a kormányt engedje kormányozni, az országgyűlést engedje dolgozni, de a mellett szigorúan ellenőrizze a kormányt, hogy jól végzi-e a dolgát, a nemzet javára munkálkodik-e, a Deák Ferencz hatvanhetes alapját védi-e?

Függöny legördül.

(Üveges verandán egy fiatalember, mondjuk Leó és egy Asszony beszélgetnek. Csöndes, felhős alkonyat.)

Leó: Hja, bizony már két éve...

Asszony: Majd de buta volt maga akkor!

Leó: Nekem mondja? Tudom.

Asszony: Mikor tudta meg?

Leó: Tavaly egy téli éjszakán. Sok feketét ittam, nem tudtam aludni és valahogyan maga jutott eszembe.

Asszony: No és?

Leó: Bamultam a sötétbe és hirtelen kigyúlt előttem az igazság. (Nyomatékosan.) Maga, nagyságos asszonyom, azon a szerdán délelőtt tizenegy órakor várt engem.

Asszony: Tessék? Miről beszél?

Leó: No piruljon el. Inkább nekem volna okom rá. Jól mondta az imént, buta voltam.

Asszony: De kedves barátom, én igazán nem tudom, miféle szerdát emleget maga. Én csak arra céloztam, hogy most két éve mennyire udvarolt nekem, vallotta a szerelmet — hát mondjuk szépen: fiatal volt.

Leó: Kérem, kérem. Csak maradjunk meg a butánál. Egyszer, utolsó találkozásunkon volt csak eszem, amikor nem udvaroltam, nem vallottam, hanem azt mondtam magának — emlékezzék, a tengerparton sétáltunk pompás holdvilágban.

Asszony (igazán nem emlékszik s azért türelmetlen): Nos, mit mondott?

Leó: Azt mondtam: ma szombat van. És most bezárok a szobámba és szerdái nem mozdulok ki. (Elhallgat s az asszonyra néz.)

Asszony (most már emlékszik, mosolyog): Nem emlékszem.

Leó: Azt mondtam: szerdán délelőtt tizenegy órakor fölmegek magához, nagyságos asszony, ha szobájának mindkét ablakát egészen befüggönyzi. A félhomályban várjon, én megyek. Az a két leeresztett függöny beszél és hívni fog.

Asszony (mosolyog): Bizony isten, nem emlékszem.

Leó: Ne hazudjék. A szeméből ugyanis látom, hogy emlékszik. Azt mondtam: ha szerdán nem, soha nem. Csütörtökön megjön az ura és én akkor elmegek innen. Nem akarom látni magukat együtt. Hát szerdán délelőtt tizenegykor várjon és a függönyt eressze le. Kezeit csókolom. Azzal otthagytam a tengerparton a holdvilágban.

Asszony: Hát aztán? Kezd a dolog érdekelni.

Leó: Aztán? Szerdán, mikor megindultam maga felé, nagyon dobogott a szívem. A nap az ablakára tüzből, ott ragyogott és én messziről nem láttam biztosan, mi az a fehér, a függöny-e, vagy a visszavert sugár. A függöny volt — leeresztve egészen. De csak az egyik ablakon. A másikat a fehér függöny nem fődte be teljesen. Alul egy rész függönytelenül maradt, csak annyi, hogy maga, asszonyom, kinézhetett rajta és láthatta, hogy én mint hökkenek vissza és fordulok meg — bolondul.

Asszony: Bolondul? Miért?

Leó: Mert akkor elutaztam és magát két évig nem láttam és mert ez a két év megtanított arra, hogy igenis igaz, amiből kiindultunk. Buta voltam.

Asszony: Csak mondja, mondja. Mindjárt jön az uram s őt ez alig érdekelné.

Leó: Nos, az a téli éjszakai gondolat nem hagyott többé nyugton. A múlt nyáron aztán kipróbáltam egy asszonyon. Nem szerettem, de fölládoztam őt magának.

Asszony: Nekem?

Leó: Tudni akartam, hogyan raktározam el magát emlékeim közé. A jó vagy rossz emlékek közé.

Asszony: No és... hová kerültem?

Leó: A rosszak közé. De legyen nyugodt. Nem a maga hibájából.

Asszony: Hanem?

Leó: Én vagyok az oka.

Asszony (fölkel): Barátom, maga alighanem azért van itt, hogy engem mulattasson. Már pedig maga kezd érthetetlen lenni, ami fölülte unalmas. (Végigsétál a verandán, szórakozottan kinézetet az ablakon)

Leó (szemével kíséri): Mindjárt lesznek érdekesebb is. Az áldozati asszony bebizonyította, hogy az a függöny nélkül maradt része az ablaknak nem jelentett semmit és maga akkor szerdán délelőtt tizenegy órakor igenis várt engemet.

Asszony (csodálkozó hangon): Igen? Bizonyítsa be!

Leó: Én bizonyos körülmények közt minden asszonyt tipikusnak tartok. Ami egyre igaz, valamennyire az. Elfogadja?

Asszony: Mondjuk.

Leó: Nekem csak egy esetem van, de ez fölér százzal. Az a tavaly nyári asszony, amikor az első csókra várt, szintén csak az egyik függönyt húzta le egészen, a másik ablakból néhány arasznyit ő is meztelenül hagyott. (Elhallgat, várva a hatást.)

Asszony (kinéz az ablakon, majd megfordul, visszamegy a helyére): És?...

Leó: És minden igazi asszony így tett volna. Maga igazi asszony, mert maga sem függönyözött be egészen, egy kis kibuvót hagyott, hogy elmondhassa, ha jövők: én nem vagyok büdös, én erényes vagyok, én nem függönyöztem be a szobát egészen, én csak tréfáltam, mindennek ő az oka, hogy mert előjött,

Ha tehát a nemzeti munkapárt biztosítani akarja a maga számára a nemzet kedvező ítéletét, a melyre most szeret büszkén hivatkozni, ha meg akarja tartani kezében a hatalmat, a melyet sikerült kezébe keríteni; ha lehetetlenné akarja tenni az obstrukciót, a melytől a nemzet jövőjét, a békés nemzeti munkát és a maga hatalmi állását félti: kötelessége a valódi magyar hatvanhetes alapot megvédenie és kiépítenie; nemcsak parlamenti munkát, hanem *nemzeti irányu parlamenti munkát kell végeznie*; nem csak áldozatokat kell követelnie a nemzettől, hanem az áldozatok *nemzeti ellenértékét* is meg kell szereznie. A nemzet kedvező ítélete nem csak jogokat ad a többség kezébe, hanem kötelességeket is ró rá a nemzettel szemben s csakis e kötelességeknek hű teljesítése teheti erkölcsi lehetetlenséggé az ellenzékre nézve az obstrukció fegyverének az igénybevételét és biztosíthatja a békés parlamenti munkát s a hatvanhetes alaphoz való ragaszkodást.

Viszont ha az ellenzék a közbizalmat ismét meg akarja nyerni: nem botránnyok hajhászásával, sem ok nélküli obstrukciókkal érheti el, de elérheti a kormány szigorú ellenőrzésével, az érvek súlyával, az országgyűlési viták színvonalának emelésével és a nemzet érdekeinek szem előtt tartásával.

Most, az országgyűlés megnyitásának küszöbén aggódva és reménykedve várjuk, hogy mit hoz a jövő. Ha a nemzeti munkapárt tanul a szabadelvű párt sorából s ha a függetlenségi párt nem a hatalmi szempontot, hanem az ország érdekét tartja szem előtt s tanul a koalíció sorsából, akkor reméljük, hogy a nemzet javára olyan parlamenti munka fog következni, mely ha áldozatokat kíván is a nemzettől, az áldozatok ellenértékét is megszerzi és gyümölcsözteti a nemzet javára.

Dr.

az a szemtelen, bátor, édes... (Elhallgat. Nagy csend. A hold feljő s a felhők csucsát megezüstözi.) De én nem jöttem.

Az asszony (mosolyogva nézi, de nem felel).

Leó (vár egy kis ideig a feleletre, majd meg nézi az óráját): No megyek is. Nyolcz óra. Ilyenkor az ura abba szokta hagyni a tarokkot és én ma megint nem óhajtok vele találkozni.

Az asszony (közönyös hangon): Az urammal? Bajos volna. A déli vonattal Pestre utazott.

Leó (meglepődve): Pestre? Hiszen az imént mondta, hogy mindjárt itthon lesz.

Az asszony (nevet): Azt mondtam? Furcsa. Tudja, ugy megszoktam, hogy ilyenkor megjőjjön és itt üldögéljen a kertben a padon...

Leó: Elutazott? (Most már — azt hiszi — érti az iménti mosolygós hallgatást, nem akarja elmulasztani az alkalmat, odahajol az asszonyhoz, megfogja kezét. Suttogva): Elutazott?... Lássa, ma a csodák napja van. Éreztem, vártam ezt. Ezért jöttem most ide. Ezért találkoztunk. Két éve várok erre a pillanatra...

Az asszony (kihúzza kezét a férjéből. Hallkan): Nem. Mit gondol. Valaki jöhet Meglátnak.

Leó (szellemesen): Leereszttem a függönyt — egészen. (Az ablakhoz rohan.)

Az asszony (csöndesen fölkel).

Leó (az ablaknál visszahökken): Az ura... az ura itt ül a padon.

Az asszony: Igen.

Leó: Nem utazott el?

Az asszony: Nem.

Leó: De hát...

Az asszony (indulóban): A viszontlátásra — két év múlva. Kiváncsi vagyok, mi lesz erre a téli gondolata. (Bemegy a szobába.)

Leó (utána bámul, majd kapja a kalapját és gyorsan el. Kétnagyot köszön: jó estét kívánok...)

Novus.

KRÖNIKÁS JEGYZETEK.

Székelyudvarhely, szept. 17.

Utazás a kölcsön körül.

Nagyan kezdünk szerepelni a külföld előtt, az már kétségtelen. Külföldi lapok egészen hangos csatát vívtak Magyarországnak azon 560 millió kölcsönéről, melyet a kormány Franciaországban akart felvenni. A csata vége az lett, hogy a kormány visszavonult a francia kölcsön tervétől. A csatát nem mi vívtuk, de azért mégis mi veszítettük el. Ugy szokott az különböznenni, hogy két élelmes veszekedő között az élelmetlen harmadik szokott kikapni. Eznttal a francia és osztrák-német tőke veszett össze a mi kölcsönügyünk felett, s a veszekedésből a mi állami hitelünk került ki összetört ábrázattu és kificzamított lábakkal.

A megszégényítéseket érzékeny adagokban kaptuk. És még elviselhető volna ez, ha legalább magunk között lenyelhetnők ezt a szégyent, s nem a külföld piacán kennék reánk az ilyen kínos pirosítót. Dehát szerepelniünk kell mindenáron a külföld előtt. A miniszterelnök mondá egy nagy francia lap részére azt, hogy Ausztriától való gazdasági különválásunk csak kimerá, s hogy a mi függetlenségünk feltételei mindenekelőtt az Ausztriához való szoros odatapadásban rejlenek.

Alkárhogy nézzük is, nagy súlyokvetések vannak az ilyen mondasokban. Ausztriával való gazdasági kapcsolatunk csak modus vivendi lehet, de sohasse nemzeti eszmény. Ha szövetségben vagyunk is egy más állammal, ez csak eszköz a nemzeti életnek, de nem lehet célja a nemzeti életnek. És számolni kell avval az állapottal, hogy Ausztria éppen gazdasági szövetségeseinknek a legkevésbé alkalmas, mert örökös érdekelletétben van velünk. Amellett Ausztria állami szerkezete is igen szétomló mechanizmus, hol a különböző nemzetiségek megozott társulat törekednek külön nemzeti létre, s például a csehek előbaladása határozottan feltünteti a mesterségesen összetartott osztrák egység közel jövőndő szét-törését. Ilyen szétmálló falba csak az kapaszkodik, aki nagyon kétségbe van esve.

Ha tehát azt mondjuk, hogy függetlenségünk legelső feltétele az Ausztriához való tapadás, ez igen nagy kétségbeesésre vall. Mert hát igazság szerint függetlenségünk legelső feltétele a nemzet önbizalma és saját ereje. Ha azonban mégis Ausztriát tesszük meg függetlenségünk legelső feltételül, akkor politikánk is az Ausztria érdekeihez való alkalmazkodást, szóval Ausztria táplálását veszi irányelvül, s ezzel a táplálással saját önbizalmunktól és erőnkől vesszük el a szükséges táplálékot.

A kolera vízfőjei.

A sárga rém, a kolera beköszöntött Magyarországra. Leadja ijesztő vizitkártyáját itt is, ott is a Duna mentében, s hallatszik mindenütt a rémült sikoltozás, melylyel szaladnak előre. Idegesen, izgottan védekeznek a hatóságok is, de hát utóvégre mégse lehet az egész Dunát felforralni. Kolera öfelségének millió meg millió bacillusból álló hadserege pedig a Duna hajóin vonul fel borzasztó diadalok aratása végett. A Dunának ilyen fertőző megnyilvánulása mellett az is csoda, ha a kolera járványa csak annyi áldozatot szed, mint a mennyit eddig szedett.

Nyilvánvaló ebből, hogy a hatóságok munkája mégse olyan slendrián a védekezésben, mint a hogyan hirdetni szeretik általában azok, a kik a könnyű kritikából élnek. Mert csakugyan érdekes vonás például a magyar hírlapirodalomban is, hogy mindegy kezdő és öregedett firkoncz a rendőrségnek, vagy egyéb hatóságnak gyomroszásában szokta kielégíteni publicisztikai hevélyeit. Ezek a hevélyek gyakran megnyilatkoznak most a kolera elleni küzdelem hatósági munkájának bírálatában is.

Hát jó, a hatóságok se mentesek a nyilvános kritika alól. De a kritika legyen igazságos. Jön a kolera a Dunán, ámde mégse tud nagyobb mértékben elterjedni; ezt oda kell írni a hatóságok érdeméül. A Duna azonban csak ontja az új bacillus-milliárdokat, s ezt megint nem lehet a hatóságok ellen vádba fektetni. Mert, hogy a Duna ragályhordó forgalma be nem szüntethető, ennek nem a hatóságok az okai. Hanem az oka: az egészségügyi szervezet és berendezkedés sok lényeges hiánya.

Ha az állatok közt fellép valami ragályos nyavalya, rögtön az egész állami szervezet száll ki állami költségen a ragály elszigetelésére. Az emberek

egészségügyére nincs szervezet. A körorvosi állomások jórésze nincs betöltve, mert a gyenge dotáció miatt nincs pályázó. Van ugyan új törvény az ő fizetésük javításáról is, de az új törvény is csak kérvényezhető, sok véleményezés, ajánlgatás után is kétségesen elérhető pótlékokkal akarja megoldani a javadalmazás kérdését. Az új törvény lakbért is biztosít az orvosoknak, de a lakbér kiadását szabályrendelettel köti, s a szabályrendeletet jóváhagyásával éppen két év óta késik a minisztérium.

A közegészségügyi szervezet is bizony helyesen berendezettnek nem mondható. Ilyen hiányos szervezet legjobb akarattal se tud olyan nagyarányú izolálást teljesíteni, a milyen a dunai forgalom desinfiálására szükséges volna. Itt van a bibi. Állatorvosaink vannak, s utjaikat bőven fizetik. Emberorvosaink ellenben nincsenek, s a meglevőknek még a lakbért se fizetik. Még szinte jó, hogy az ilyen megfordított állapotok miatt ránk ijeszti egy kicsit a kolera...

Közgyűlés a városházán.

— A törvényszék elhelyezésének kérdése a közgyűlésben. —

Székelyudvarhely, szept. 17.

Székelyudvarhely város képviselőtestülete f. hó 14-ikén rendkívüli közgyűlést tartott. A gyűlést *Gotthárd* János polgármester tulajdonképpen azért hívta össze, hogy az a törvényszék elhelyezésének és az azzal kapcsolatos kérdések megoldása tárgyában mult héten tartott anket határozatát előkészítse.

A gyűlés iránt éppen ezen fontos tárgyért a képviselőtestületi tagok szokatlan érdeklődést tanúsítottak. Napirend előtt *Hlatky* Miklós a mezőrendőri kihágási eseteket tette szóvá, és kifogásolta a tanács azon eljárását, hogy ezen ügyben késedelmesen jár el. *Lakatos* Tidavar tanácsos kéri a felazólalót, hogy sziveskedjék az aktákat betekinteni, s akkor meggyőződik, hogy tévesen informáltak. Dr. *Válcsik* Ferencz a kolera ellen való védekezésre hívja fel a tanácsot. Sajnálattal konstatálja, hogy a fenyegető rém behurcolása ellen semmiféle óvintézkedést nem tettek; nem látja a törvények szigorú végrehajtását. Az élelmiszer hamisítás ijesztő mérvet öltött, s ez csak azért van, mivel a rendőrség csak akkor teljesíti szolgálatát, mikor felülről jövő parancsokat kell végrehajtani, de akkor aztán kegyetlenül sújtja a polgárságot; az utcák, folyókák takarításának ellenőrzése mellékes dolog. *Elnök*: Az egészségügyi bizottság megtette kötelességét, intézkedett a városi utcák, udvarok alapos kitakarítására tekintetben, s azok végre is hajtottak. Egy pár beton foglalatú kut építése is elhatározott. A rendőrség szigorral jár el a mulasztókkal szemben, azonban tekintettel a kis létszámára, szükséges, hogy a közönség is ellenőrizze a mulasztásokat s panaszeit megtegye. *Szombatfalvy* Lajos: Az intézkedéseket megtette s azok végrehajtását felülvizsgálta. Szükségesnek tartja azonban, hogy a személfuvarozók hiányos felszerelése pótolassék, amint hogy kevés van a közegészség megóvására a költségvetésbe felvéve. A kifuzarovott szemét újabbán el lesz égetve. Dr. *Solymossy* Lajos a várárok kitisztítását kéri, melyre vonatkozólag *Elnök* megjegyzi, hogy az személyes jelenlétében lett végrehajtva. A válaszokat a gyűlés tudomásulvette.

Ezután áttértek a tárgysorozatra, melynek első pontját a tanácsnak a törvényszék és fogház elhelyezésére szükséges telek átengedése vonatkozó javaslata képezte. A tárgyat a polgármester terjesztette elő és az indokollással egész terjedelmében a következő:

Mondja ki a város képviselőtestülete, hogy az eddigi tárgyalások rendén a természetben kimutatott a vázrajzon pedig A, B, C, D betűkkel jelzett helyen. a kir. Törvényszék és a fogház építési céljaira 2335 □-ölnyi területet, és pedig a Rákóczi-utra néző részén 60 méter, a sétátér felőli részen pedig 140 méter homlokzattal a következő feltételek mellett bocsát rendelkezésére a Nagyméltóságú m. kir. Igazságügyi miniszter Urnak.

1. A tulajdonjoggal átengedendő területért a m. kir. államkincstár cserébe adja a kir. Törvényszék, Járásbírószék, kir. Ügyészség és fogház céljaira mai napon használt 3 épületes belső telkét; ezen cseré pótlásaként Székelyudvarhely város köteles 40 000, azaz negyvenezer koronát, 10 évi egyenlő egyenként 4000 koronát kitevő részletben, minden év január elsején minden kamat nélkül megfizetni.

2. Székelyudvarhely város kiköti, hogy a beépítendő területet és a kiépített városrészek közt ezidő szerint meglévő és a gyalogközlekedés céljaira szolgáló utat és hidat ezután is fenntartja.

tartja, de a könnyebb és kényelmesebb hozzáférhetőség kedvéért sem új utcza nyitására, sem járművekkel való közlekedésre alkalmas új hid építésére kötelezettséget nem vállal.

Azon esetre azonban, ha Udvarhelymegye törvényhatósága, a 278/908. közgy. szám alatt már egyszer meghozott határozatát felújítva, újból kimondaná, hogy a székelyudvarhelyi parajdi törvényhatósági közút kezdő szakaszát a szent-Ferenczrend zárdája mellett nyitandó új utvonatra helyezi át, a város már most kötelezőleg kijelenti, hogy ezen nyitandó új ut céljaira a piacztértől a felépítendő kir. Törvényszék új épülete mellett elhaladóan egész a vasuti töltésig a szükséges területeket saját költségén kisajátítja és teljesen díjmentesen bocsátja a törvényhatóság rendelkezésére.

Mondja ki a képviselőtestület, hogy ezen határozatát egy kebeléből választandó küldöttség útján fogja közvetlenül kir. Igazságügyi miniszter Ur Öméltóságával közölni, s ugyanezeken ugyan ezen küldöttség útján járul a Kereskedelemügyi Miniszter Ur Öméltóságához is azon kérelmével, hogy a törvényhatóságnak a székelyudvarhelyi parajdi utvonala áthelyezése tárgyában megújítandó határozatát jóváhagyoi, s a fedezetre szükséges összeget tárczája terhére átvállalni kegyeskedjék. A küldöttség vezetőjül gróf Haller János főispán ur Öméltósága, előadójaul dr. Valentsik Ferencz orsz. képviselő, tagjaul Gotthard János polgármester, gróf Miksa János, Sebesi János, Becsek Aladár, Hlatky Miklós, Soó Gáspár, Embery Árpád, Gyertyánffy Gábor, dr. Nagy Samu, dr. Pál Ernő, Daróczy Miklós, Bálint György, Szabeni Antal, Székely Dénes, Papp Z. József, Ferenczi István, Persián János, Biro István tanár, Csillag József, Szakács Gyula képviselőtestületi tagokat kéri fel.

Az igazságügyi és kereskedelemügyi miniszter ur Ömagyméltóságához intézendő feliratok szerkesztésével pedig a város tisztügyészét bizza meg.

Indokolás. A képviselőtestület ezen határozata meghozatalánál elsősorban és legfőképpen az igazságszolgáltatás érdekeit tartotta szem előtt. Köztudomású dolog, hogy a kir. törvényszék, kir. ügyészség, kir. járásbíró és fogház elhelyezése jelenleg használt épületek ezen céljuk és rendeltetésüknek meg nem felelnek. Nem nézheti a város képviselőtestülete sem közömbösen, hogy a bíróságnál egymásután betegszenek és halnak el az emberek az épületek és szobák egészségtelen volta miatt. Nem nézheti közömbösen, hogy bünyűi fő tárgyalásokon és esküdtzseki tárgyalásokon 100 meg 100 ember szorong elviselhetetlenül dohos levegőben egy kis szobában, heringek módjára beszorulva és álva egymás mellett úgy, hogy a bírák, ügyvédek és más hivatalos személyeknek az ottálló tömegben való áthatolása sokszor lehetetlen.

Nem közömbös ránézve, hogy a tárgyalásokra beidézt emberek sokasága egy rozoga életveszélyes nyitott folyosón halad át s legtöbbször ezen a folyosón várakozik óraszámra olyan időben is, mikor az itteni zord időjárás mellett a hőmérő 20 fokot mutat a fagyponot alatt. A telekkönyvek egy ronda kis szűk helyiségben vannak elhelyezve s állandóan tűzveszedelemben forognak.

A bírák szobái oly szűkek, hogy tanú kihallgatásoknál nemcsak a nyilvánosságot kell kizárni, hanem maguk a felek is csak kint a külsőlyukon hallgatják, hogy mi történik odabent, mert beun a tárgyaló szobában a bírón, a jegyzőkönyvvezetőn és ügyvéden kívül több embernek bemenni teljes lehetetlenség. A képviselőtestület tagjai ezek tudatában teljes jóindulattal igyekeznek tőlük telhetőleg minden elkövetni, hogy a legmesszebbmenő áldozatkészséggel ezen áldatlan, az igazságszolgáltatás fontos és nagy érdekeibe ütköző állapotokon valamiképp segítsenek. Oly szegény és nyomorult helyzetben vagyunk azonban, hogy a most megtett ajánlatunk az áldozatkészség leg szélső határát jelzi.

Városunk szegénységét világítja meg azon tény, hogy az összes itt kivetett egyenes állami adó a 90 000 koronát meg nem haladja. Ezidő szerint 70⁰/₀ os pótdadó átlaggal küzködünk s már csak egy 50 000 koronás új jövedelmi forrást nem nyitó beruházás ezen százalékot 125-re emeli, melyet már elviselni nem tudunk. Képtelenek vagyunk egy bár egyszerűbb iskolaépületet is felelni, úgy hogy emiatt a tankötelesek egyrésze iskolázatlanul marad.

A városbáza egy rozoga bérházban van elhelyezve, hol a 88 tagot számláló képviselőtestület 8 méter hosszú és 7 széles szobában kénytelen tanácskozni. Ivó vizünk egyáltalán nincs. Kutaink, amint a vegyvizsgálat megállapította, rothadó anyagokkal fertőztek s vizük ivásra alkalmatlan. És képtelenek vagyunk vízvezeték építeni. Ez az oka, hogy több mint 5 éve a tihusi városunkban permanenter dühög s kész prédiá vagyunk minden ragály és járványos betegségnek.

Egyetlen gazdagságunk az a 14 holdas gyönyörű terület, mely a Budvára nevű hegység lábánál a Nagyküküllő folyó mellett terül el és semmiféle hulladéktól be nem szennyezett szűz talaj.

Ennek eladási árából mesés összegeket reméltünk. Ebből akartunk alapot teremteni a fel-

építendő vízvezeték céljaira. És ime most ebből ajánlunk fel, csak hogy a Nagyméltóságú Igazságügyi miniszter ur ohájának és kívánságának eleget tehesünk.

Ha a helyi viszonyokkal ösmerős szakértőkkel becsültetjük meg ezen területet, lehetetlen, hogy annak árát □ ölenként 50 koronán alul állapítsa meg. Az átadandó telek értéke tehát minimumálisan 116750 korona. Ehez hozzá adva a fizetni kötelezett 40000 korát a kir. Törvényszék rozoga és hasznavehetetlen épületéért 156750 koronát fizetünk.

Pedig ezen 50 koronás áron alul egy több 100000 koronás épület elhelyezésére alkalmas teleket vásárolni városunkban nem lehet. A midőn tehát ezen ajánlatot megtesszük, akkor messze menő áldozatot hozunk. Emellett még ki kell jelentenünk, hogy jobban ohajtottuk volna és mais jobban ohajtanánk, hogy a kir. Törvényszék épülete a város szoros értelmében vett, beépített telek közti területén nyerjen elhelyezést, hogy így nálunk is mint más városokon történt a kir. Törvényszék épülete járuljon hozzá a város fejlesztése s építése és forgalmának növeléséhez.

Ettől az előnytől is elesünk. Így tehát tőlünk még messzebb menő áldozatot, s nevezetesen azt, hogy a könnyebb megközelítés céljából új utat nyissunk és washadat építsünk; nem követelhet senkisémet.

Ugyanis az ez idő szerinti állapotok szerint a kir. törvényszék céljaira szolgáló telek és a város közt ma is megvan a jó közlekedés. A város belsejéből szekér vagy egyéb járművel a közlekedés a kitűnő vas hiddal ellátott jó állapotban levő törvényhatósági uton át történik. Gyalogjárók pedig egy erre a célra szolgáló most renovált kényelmes fahidon át könnyen közlekedhetnek. Udvarhelyvármegye törvényhatósága azonban tervbevette a jelenlegi törvényhatósági közút kezdő szakaszának áthelyezését.

Ha ez sikerül úgy a törvényszék új épülete a város főterével egy egyenes 520 méter hosszú és 16 méter széles sugárutal lesz egybekötve. Ez érdeke a kir. Törvényszéknek s ép ezért hozzuk meg itt is az óriási áldozatot, hogy az 520 méter hosszú utvonat egész területét részint kisajátítjuk, részben ingyen adjuk saját ingatlanainkból, csak hogy ez az utvonat mielőbb létesüljön.

A közgyűlés a javaslatot egyhangulag elfogadta.

Az iparos tanácskóla 1909/910. évi zárómádsát tudomásul vették, míg a jövő évi költségvetés 4102 kor. hiánynak fedezését a minisztertől kéri. A Kökereszt-tér szabályozásából felmerült és a várost illető 5334 kor. 87 fillér fedozetéről pótköltségvetés után fognak gondoskodni.

A róm. kath. temetőnöz vezető új ut megvilágítására a tanács a bizottság meghallgatása után azt javasolja, hogy a mennyiben az egyház az utat a Pálos utczával összeköti, úgy a világitást vállalja a város. Dr. *Solyomssy* Lajos visszautasítja azt a vádat, hogy a villamos bizottságot vaskalapossággal vádolják meg. Dr. *Valentsik* Ferencz úgy véli, hogy amennyiben a bizottság e világitás megnehezítését akarta, egy vaskalapos jelző csakugyan talál. Egy temető, egy iskola megközelítését nehézzé tenni nem lehet egy város feladata. A katolikus Status ez utca rendezéssel a város külső díszét szolgálta és nagy áldozatot hozott, tehát szűkeklütség volna a világitás megadását feltételhez kötni. *Gyertyánffy* Gábor visszautasítja a bizottságra tett megjegyzést és tiltakozik a neveltségessé tevés ellen. A kérdéses terület magántulajdon s így bekeríthető, világitást pedig a város nem adhat magánosnak. Dr. *Nagy Samu* javasolja, hogy mondja ki a közgyűlés azt, miszerint a város kész az utvonat világitani mindaddig, amíg az közhely lesz. *Soó Gáspár*: A régi uton is volt villamos vezeték, s annak felállításakor nem gáncoskodtak; hogy az ut most meg lett nyujtva, természetesen több lángra van szükség, azonban ez áldozat megtérül abban, hogy most az intézet mintegy 300 lánggal többet fogyaszt. Megjegyzi, hogy az utat egyébként hajlandó az egyház átadni, illetve a Pálos-utczával összekötni, azon feltétellel, ha ezen utcából a bordélyház áthelyeztetik. *Elnök* felteszi a kérdést és a gyűlés a Dr. *Nagy Samu* indítványát elfogadja.

Tudomásulvették, hogy a polgármester az alkapitányi állás betöltésére vonatkozólag megtette a szükséges intézkedéseket, hogy a Kossuth-utczai vámház melletti városi házat 302 korrall bérbeadták. A vámhivatali személyzet megszavazott 20⁰/₀ drágasági pótlékát előlegezték a közalapból. Az ipariskolánál megüresedett tanítói állásokra *Spanyár Pál* és *Dekán Samu* tanárok megválasztattak. Ezzel a gyűlés véget ért.

HIREK.

Székelyudvarhely, szept. 18.

Övintézkedések a kolera ellen. Az ázsiai kolera szép lassan kezdi befészkelni magát az országba. Eleddig még csak a Duna mellett van, ez azonban bőven elég ahhoz, hogy országazerte megtegyék a szükséges védekezéseket a rém ellen. És ez a védekezés különösen itt nálunk, Udvarhelymegyében, fölülte szükséges, mivel itt a közegészségügynek nagy akadályokkal kell megküzdenie, a mennyiben a nép tisztaság iránti érzelme és a hatóság iránti bizalma vajmi vékony lábón áll. Ennek dacára, mint értesültünk a megye nagytudású főorvosa, Dr. *Lengyel* József, a szükséges intézkedéseket már megtette és pedigen eredményesen. Az egész vármegye területét beutazta, a községek előljáróságainak járványkórházak felállítását elrendelte, a szükséges dezinficiáló szerekrol gondoskodva van, utcák, árkok, trágyadombok kitakarítva. Székelyudvarhely városban szintén nagy takarítást eszközöltek. A várost kettőbe szelő Vargapatak medrét annyira kitakarították, hogy ennyire tiszta soha sem volt. A várárok, utcai folyókák, utcák alapos takarításon mentek át. A járvány megelőzésére Dr. *Kassay* Albert tisztiorvos felhívást bocsátott ki, melyet következőkben ismertettünk.

A betegség jelenségei, nem különböznek a friss gyomor és bélhuruttól, hol szintén megvaouak a hányás és hasmenés. Külömbőség az, hogy azt gyomor elrontás, a kolera mindig kolera fertőző anyag okozza. A kolera nálunk más okból nem származhatik csak ragályozásból, de az embert fogékonyá teszi, azaz a kolera könnyebben megkapja az, ki a gyomrát kolera járvány idejében elrontotta, hányása, hasmenése van.

A kolera legnagyobb ellensége a tisztaság. Ha házunkat, udvarunkat, magunkat és hozzánk tartozóit tisztán tartjuk, már egy gátat emeltünk a betegség ellen magunk körül. A védekezésnél igen fontos, hogy jó gyomrunk legyen, azért megszokott életrendünket csak akkor kell megváltoztatni, ha az nem volt helyes életrend. Kerülünk kell a szeszesitalok mértéktelen élvezetét. A részegség miként az egészséges test és léleknek pusztító oka, úgy első ok a kolera fertőző anyagának felvételében, a részeg ember nem tud vigyázni sem magára, sem másokra. A részeg ember gyomra és belei izgatottak, elvanak rontva és a kolera anyag felvételére alkalmasok. Okakodunk kell megkülönböztetni, mely könyen bélhurutt okoz és fogékonyabbá teszi a kolera.

Különösen válasszuk meg az ételket, italokat s mit eszünk és iszunk. Nyers gyümölcs, különösen rosz, veszedelmes; elrontja a gyomrot. Az ételket sütvé, főzve együk, ez által is biztosítékot szerevén ahoz, hogy tiszta ételt eszünk. Mindenki okakodjék nyerséttel tejet, vaját, tejfölt enni, melyek mind víví lehetnek a kolera bacillussainak.

Nagy gond fordítandó az ivó vízre, ha valakinek nincs módja savaayu vizet inni, mely tiszta és kolera bacilliust nem tartalmaz, biztonság kedvéért a kutyvizet főzze fel és lehűtve igya, ezzel némi biztosítékot szerzett a kolera fertőzés ellen. Minden ételnemüt mi a konyhára jó jól meg kell mosni, vele tiszta kézzel bánni.

A kolera legnagyobb ellensége az ovatosság, rendes életmód és tisztaság. Szükséges az onbizalom is, de el se bizakodjunk, mert mind két szélsőség kolera járvány idejében veszélyes.

Áthelyezések. A pénzügyminiszter Dr. *Daróczy* Ignác pü. segédtitkár hason minőségben Mármaroszigetre; *Bocz* Endre pü. számellenőrt Kóhalomba járási számvevőnek áthelyezte.

A közigazgatási bizottság ülése.

Udvarhelyvármegye közigazgatási bizottsága f. hó 14 én, szerdán gróf *Haller* János főispán elnöke alatt ülést tartott, melyen feltűnően terjedelmes tárgysorozatba foglalt ügyek nyertek megvitatást és elintéztést. Először *Sebesi* János dr. alispán adta elő szokásos jelentését az elmúlt hónap közigazgatási állapotairól. Eszerint augusztusban 60 utlevelet állítottak ki; a lefolyt fősorozás eredménye nem volt tulságosan kielégítő, miután az előállított legénységnek különösen az u. n. havasaljai része általánoságban satynának bizonyult. A fenyegető kolera-járvány ellen a hatóságra háruló védekező intézkedések megtörténtek.

Az alispáni jelentéssel kapcsolatban *Révffy* kir. ügyész felemlítette, hogy a közbiztonsági intézmények nálunk még fokozatos fejlesztést igényelnek. Így különösen: *Nagyalambfalván* lenne feltétlenül kívánatos egy csendőrség alkalmazása, hogy az itt mininkább gyakoribbá váló bűnesetek kellőképpen kideríthetők és megtorlásban részesíthetők legyenek. Az alispán az indítványhoz készséggel hozzájárult és annak a lehetőséghez képest való megvalósítását megígérte.

A vármegye közegészségügyi viszonyai a meg-

előző július hónapokhoz hasonlóan igen kedvezőnek mutatkoztak. Megemlítésre érdemes számban itt ott a hasibagymáz lépett fel szórványosan; újabb heveny forduló megbetegedés általában összesen 46 esetben fordult elő.

A kir. tanfelügyelő a vármegye népoktatási viszonyában előfordult több kisebb nagyobb jelentőségű mozzanatról emlékezett meg. Így pl., hogy a közoktatásügyi miniszter a kért második segédtanfelügyelői állás rendszeresítése helyett Bene Lajos személyében egy tollnokot helyezett ide át. A székelyhídegkúti gör. kel. iskolát pedig államosították, illetve ide egy második állami tanítót is kineveztek.

A pénzügyigazgatói jelentés szerint — melyet már Homolay Lajos az újonnan kinevezett helyettes pénzügyigazgató terjesztett elő — az állam bevétele egyenes adó címén 31628 kor. 41 fill. volt, a mi szembeféltve a múlt évi augusztus havának 35971 kor. 78 fill. bevételével, 4343 kor. 37 fill. jövedelem csökkenést jelent. Ellenben bélyegdíj és illeték fejében 13802 kor. 20 fill., fogyasztási és italadóban pedig 89276 kor. 98 fill. folyván be — e két tételnél (szemben az elmúlt évi 12999 kor. 72 fill. illetve 82766 kor. 57 fill. bevétellel) valamivel: vagyis az elsőnél 802 kor. 48 fillérrel, a másodiknál pedig 6510 kor. 41 fillérrel kedvezőbb volt az eredmény. Viszont dohányjüvedékből 48235 kor. 08 fill., vagyis 2204 kor. 49 fillérrel kevesebb összeg volt a bevétel, mint az elmúlt évi augusztus hónapban, melynek eredménye 50439-57 fill. volt.

Az állategészségügyi viszonyaink azonban hova tovább már egészen kedvezőtlenekké válnak, a mindinkább elharapózott ragadós száj- és körömfájás miatt, mely idáig különösen a homoródi járásban lett általánossá az ugynevezett basított körmü állatok közt. A bajjal szemben hasított hatósági óvintézkedések a tulajdonosok elszomorító buzakodása, nem-törődése miatt majdnem teljesen hatástalannak bizonyultak.

Nem volt jó hatása a korai hűvös és eszéses időjárás a közgazdasági viszonyokra sem, egyrészt mert az őszi gabonák betakarítását is nagymértékben akadályozta. Egyébképpen is a kiváló gazdasági évhez fűzött nagy reménysek sem váltak be teljesen. De még így is közepesnél jobb termésnek örülhetünk. Különösen a takarmányfélék fizettek bőséges eredménnyel, a mi a régóta tartó széna hiánynak végre véget fog vetni. A nagyszámban elszaporodott mezei egerek irtására azonban a sürgős intézkedések megféleme szükségesé vált, a mit a bizottság — Daniél Lajos közgazdasági előadó javaslatára — el is határozott.

Megválasztotta a bizottság ezen kívül a törvényhatósági ipartanácsba küldendő rendes és pótagokat: Baresay Károly és Bartók István, illetve Szöllösi Samu és Daróczy Miklós személyében.

Felbbrzés folytán megváltoztatták Székelyudvarhely város képviselőtestületének azt a határozatát, melyben az Rápoli Károly városi levéltárnokkal szemben — azon címen, hogy hivatalát szabadságdíj engedélyezése nélkül elhagyta és a városról eltávozott — a fegyelmi eljárás megindítását rendelte el. A polgármester ugyanis Rápoli kérését, melyben a szabadságdíj feltétlen szükeége orvosi bizonyítvánnyal volt igazolva, hosszabb időn át elintézetlenül hevertette, minél fogva Rápoli egészsége érdekében kénytelen volt az engedély bevárása nélkül eltávozni.

Vitányi Miklós székelykeresztúri kir. állatorvos ellen Jakabházy Gabor közösi jegyző panasza és együttal a saját kérése folytán a fegyelmi eljárást megelőző vizsgálatot elrendelték, s ennek teljesítésére Paál Árpád dr. vármegyei főjegyzőt küldötték ki.

Vita után jóváhagyták Székelyudvarhely város közbirtokosságának legelőrendtartását is. A kir. tanfelügyelő utátfelnyának 1400 koronáról 2000 koronára való felemelése iránt a felszaporodott iskolalátogatási teendők kellő teljesíthetése érdekében, a szükséges intézkedést megteszik.

Az üllés — melyben különben még számos közbirtokossági és személyi ügy tárgyalatott le — délután 1 órakor ért véget.

Templomszentelés. A bordosi unitárius egyházközség új templomát a mai napon a következő ünnepély keretében szenteli fel: 1. Közsének. 2. Előimát mond Ferencz József püspök. 3. Énekel a domboi dalárda. 4. Főlavató egyházi beszédet mond Péterffy Mihály szentábrahámi lelkész. 5. Énekel a domboi dalárda. 6. Az egyházközség történetét röviden vázolja Molnár Kálmán helybeli lelkész. 7. Énekel a domboi dalárda. 8. Urvacsorai beszédet tart Szász András bözödi lelkész. 9. Bezáró imát mond Kádár Lázár korondi lelkész. 10. Bezáró ének. Énekl a gyülekezet.

Az Udvarhelyvármegyei népnevelési egyesület igazgató választmánya folyó hó 11-én rendes ülést tartott. Az agyafalvai áll., korondpálpstaki közs., úrtosváraljai közs., székelyhídegkúti áll., gagy közs., fiatfalvai áll. és a bözödi áll. el. iskolák részére kisebb nagyobb összegű segélyt szavaztak meg a tankönyvek és taneszközök beszerzésére. Rhédei János kir. tanfelügyelőt a további segélyezések eszközésére felkérték. Az egyes iskolák részére tett 100 koronás alapítványok gyümölcsöztetése érdekében mindazon iskolaszékeket, melyek a kir. tanfelügyelőség felhívására igazoló jelentéseket nem tettek —

felvilágosító és igazoló jelentéstételre szölitják fel. Végül a kir. tanfelügyelő által szerkesztett alapszabálytervezetet fogadták el s tanulmányozás végett a vál. tagoknak megküldeni határozták.

Bedő Ferencz sirja. A református temetőnek évek óta a sok közt volt egy alig gondozott sirja, mely alatt Bedő Ferencz, a református egyház derék papja alusza örök álmát. Ugyanis Bedő Ferencz halálával gyermekei elszéledtek, s így a sirápoló nélkül maradt. Ezen a szomorú állapoton kívánt Dr. Solymossy Lajos kir. igazgató, egyh. főgondnok segíteni, a mikor a sir rendbeszedése, kerítéssel, emlékkövel való ellátására gyűjtést indított. A gyűjtés egyelőre annyit összehozott, hogy a sir kőkerítéssel és vasráccsal való felszereléséhez elegendő volt. Ezen munkálatokat Dr. Solymossy főgondnok a nyár folyamán elkészíttette, úgy hogy a vaskerítést is most közelebről felállították. A rendbeszedett szép sir minden elismerő szónál szebben dicséri megalkotóját. Tudomásunk szerint a főgondnok az emlékkő felállítására újabb gyűjtést indít, s a hives, barátok és kollégák ezen tiszteletreméltó szándékot bizonyára áldozatkészségükkel honorálják.

Olcsó csemetefák. Udvarhelyvármegye gyümölcsfajenyésztése és emelésének előmozdítása céljából Pás Gyula kir. erdőtanácsos közhírré teszi, hogy a székelyudvarhelyi állami gyümölcsfaiskolából a következő fajú 3 éves nemesített gyümölcsfa ojtványok lesznek 1910. év őszén, illetve 1911. év tavaszán kiadók: Almák: Jonathán, Téli arany-pármén, Batul, Ponyik, Török Bálint és Piros Astrachán. Körték: Császárkörte, Diel vaj, Erdei vaj és Téli esperes körte. Szilvák: Besztercei oltott (horgas magu), Zöld ringló és Biondeck korai. Mogorók: Hallei óriás, Baud, Gubeni, Piros és Fehér Lambert. Az első osztályú ojtványok ára 60 fillér, a második osztályú és gyökeres mogoró 30 fillér. Lelkészeknek, körjegyzőknek, továbbá módosabb föltmives kis gazdáknak saját céljaira 33%; közösi tanítókknak és szegényorsu kisgazdáknak 50%; közösi tanítókknak és közbirtokosságoknak pedig kétféle felszerelt és szabályszerű bélyeggel ellátott földmívelésiügyi Miniszteriumhoz czíjazott kérvényekre 50—75% árkedvezményel. Előjegyezhető a folyó év őszére folyó hó 30-áig; az 1911. év tavaszára pedig 1910. év december 5-ig a m. kir. állami erdőbivatal főnöknél.

Jevő a szerkesztőkhöz. Kedves Szerkesztő uram! Köszönöm, nagyon köszönöm. Tudja már, hogy mit. Azt a kis szerkesztői üzenetet a múlt számban, mely szőlő D. O.-nak s amelyben meg vagyok írva, hogy az embereket Udvarhelyen nem a köszöntésből kell meglétni. Ehhez fűzöm én a mondandóimat.

Menjünk ki valamely nap — télen, vagy nyáron, az mellékes — a Kossuth-utczára és figyeljünk. Előbb utóbb megjelenik egy úr s a játék megkezdődik.

Tehát a Kossuth-utczán jön egy úr, mondjuk Slezák. Mikor a nagytrafikhoz ér, meglátja, hogy a sarkon befordul és vele szemközt jön Prücsök úr. Akkor egy perc alatt a következők történnek:

1. Ugy Slezák, mint Prücsök hirtelen megmerevedik, mintha botot nyelt volna.

2. Mikor közelebb érnek egymáshoz, jobbra-balra nézgetnek, nagy figyelemmel vizsgálják az aszfaltot, déli tizenkét órakor keresik az égen a gönczölszekeket, általában mindenfelé néznek, csak előre nem.

3. Mikor már csak husz lépésre vannak egymástól, elkezdik fikszirozni egymás cipőjét. És Slezák úr közben ezt gondolja magában: a fene a pofadát, most terajadt van a sor. A multkor én köszöntem előre. Prücsök úr pedig ilyenképpen gondolkozik: csak lesz benne annyi tisztesség, hogy megint előre köszön. Különben is én két nappal öregebb vagyok.

4. Ekkor már csak két lépés választja el őket. Prücsök úr barátságosan mosolyog és várja a köszöntést, Slezák úr szigorú ábrázatot vág és úgy tesz, mintha nem látta Prücsököt. Prücsök úrnak e pillanatban eszébe jut, hogy az ő anyai nagybátyja Pesten udvari kalapszállító, ő nem köszönhet előre. Prücsök úr agyában villámgyorsan megfordul, hogy Slezák úr származása nem egészen tiszta, csak nem fog előre köszönni egy — zsidónak.

5. Most már közvetlenül egymás mellett vannak és okkor Prücsök úr felemeli jobb kezét. Slezák boldogan mondja: van szerencsém! És már egy lépéssel elhisz hagyják egymást, amikor kiderül, hogy Prücsök úr az imént az állat vakarta meg és csak most emelt meg a kalapját, kegyesen fogadván Slezák köszöntését: alászoalgja.

Mindez leirbatatlan sebességgel történik. Prücsök úr büszkén, Slezák úr lesujtva megy tovább. Az eset a következő percben megismétlődik.

De ezzel még nem fejeztem be. Külön meg kell említenem a civil-szalutálókat, akik csak egy újjal bökik meg a kalapjukat; az utcán átvágókat, akik inkább átmennek a tulsó sorra, semhogy köszönnének; a tudatlanokat, akik még akkor sem köszönnék előre, ha a feleséggel együtt vagy; a követelőzőket, a kik azt kívánják tőled, hogy ha ők feleségestől sétálnak, külön köszönj a feleségüknek és külön nekik.

Az asszonyok között nevezetesek a biccentők. Ezek épen csak hogy megmozdítsák fejcséküket köszöntésére: ha a te feleséged kalapja szebb, mint az övék, ha a sógorodhoz előbb mentél el vizitba, mint hozzájuk, ha legénykorodban egy balon egyszer elfelejtetted őket megtáncoltatni, ha a színházban nem cseréled el a magad jó helyét az ő rossz helyükkel, ha a legjobb leánykori barátjuktól vettél el feleséget...

Szerkesztő úrnak bizony isten szépen köszön

Halálozás. Egy derék, szorgalmas pedagógusunk hunyta le szeméit. Mészáros Lajos életének 63 ik, boldog házasságának 38-ik évében f. hó 13-án hosszas szenvedés után elhunyt Halálával nejét, sz. Konrad Erzsébetet, gyermekeit és kiterjedt rokonságot borított gyászba. 15-én temették el a reform. sírkertbe nagy részvét mellett.

Gyűlés egy háziipari munka érdekében.

Ez az ország mezőgazdasági ország. A mezőgazd. munkások és azok családtagjai csak az év háromnegyed részében vannak munkával ellátva, az év egynegyed részét, a telet nagyrészt tétlenül, munka nélkül töltik. A nagyipar nagyon gyakran megvádolja a magyar földművelőt, hogy a tétlenséget az maga keresi, s tél idején nem akar dolgozni. Pedig a dolog nem így áll. Azok a kísérletek, a melyek a mezőgazdasági munkás és családtagjainak téli foglalkoztatására irányultak, csődöt mondtak. Azok a vállalatok, a melyek az olcsó téli munkára rendezték be üzemüket, rendszeren nem reuzáltak, mert a befektetés nem volt arányban a rövid ideig tartó üzemmél s a földművelőt a földtől elvonni nem lehetett, de nem is szabad. A másik kísérletezés, a mihez az állam is segédkezett nyujtott, a háziiparra való nevelés. Ennek itt a mi vidékünkön van egy igen lelkes pártfogója: özv. Báro Kemény Béláné, a ki Segesvárt a sás és raffiamunkák elsajátítása és háziiparszerűleg való üzése céljából ismételtan tanfolyamot rendezett, mely fényes sikerrel járt. A nemeslektű főnőrnő jövő hó 20 ikának délután 3 órájára Segesvárt közgyűlést hívott egybe, hogy ezen iparág hasznosításának mikéntjét az érdeklődők- és érdekeltekkel megbeszélje. A báróné ugyanis a muravidéki kosár és fottut butor részvénytársaság kiküldöttjétől — ki a napokban felkereste a bárónét — ajánlatot kapott, hogy a részvénytársaság készséggel átveszi bármilyen mennyiségben ezen háziipari termékeket, mivel arra vedőközönség bőven van. Éppen ezért a báróné ezen gyűlés által azt akarja elérni, hogy egy tanfolyam nyitassék, melyre a szükséges tanítókkal rendelkezik, hogy ott a közönség e szép munkák készítését elsajátítsa s így egy praktikus és jövedelmező háziipari szak üzése széleskörbe bevezetve legyen. Ajánljuk a nemes célt s a gyűlést való megjelenést egy Székelyudvarhely város, mint Székelykeresztúr közönségének szives figyelmébe.

Elintézet affér. A 14 ikén tartott városi közgyűlés nyomán lovagias affér támadt, melyet azonban sikerült békésen elintézni. A gyűlésben éppen a kath. temető feljárójának megvilágításáról folyt a szó, melynek rendes Dr. Várentsik Ferencz országgy. képviselő a villamos-bizottságot határozatáért támada: Gyertyánffy Gábor a szónok által való neveltségessé tevést izgatott hangon visszautasította. A vita ezután hamarosan befejezést nyert és mint a gyűlésről hozott tudósításunkban olvasható, a közgyűlés az ut megvilágítását megszavazta. A határozat meghozatala után a képviselőtestületi tagok egy része az előszobába vonult ki. E helyen Dr. Várentsik Ferencz kifogásolta a Gyertyánffy Gábor által egyes közügyekben támasztott gáncsokat, mire Gyertyánffy igen hevesen azt a megjegyzést tette, miszerint Várentsik Ferencz volt az, ki a városnak a villamosvilágítás keresztül erőszakolásával 400 ezer korona kárt tett. Dr. Várentsik a képviselőtestület számos tagja előtt elhangzott vádat igen kemény szavakkal visszautasította és nyomban felkérte Szabó Gábor és Becsek Aladár képv. test. tagokat, hogy lovagias elégtételt kérjenek Gyertyánffytól. A megbízottak intervensziójára Gyertyánffy Dr. Szöllösi Ödönt és Dobó Zoltánt bizta meg, kik a tárgyalás rendén felük nevében kijelentették, hogy megbízójuktól távol állott Dr. Várentsik Ferenczért inkriminált megjegyzésével integritásában sérteni, sőt elismeréssel adózik a város érdekében kifejtett tevékenységének. Ezek után Dr. Várentsik Ferencz megbízottai a felük által használt sértő kifejezéseket önmaguktól elesettüknek kinyilvánították, mire az ügyet kölcsönösen befejezettek kijelentették.

Komlóarak. Komlóforgalmi súlyegység, mint külföldön, nálunk is 1 mázsa 50 Kg. Bajorország termése a rendes termés jóval alább marad. IX/6. Nürnberg beszállítás 800 bál, eladás 500 bál, 50 Kg 60—140 Mark— 72—168 korona. IX/5. Saaz 50 Kg. 120—150 kor. IX/8. Segesvár ígért szép komlóért 50 kilónként 100 korona.

Jönnek a színészek. A színügyi bizottság ülésével kapcsolatosan jelentettük, hogy Sziilágyi Dezso szinigazgató október hó 8-ikán megkezdte előadásai sorozatát. A bérletek elköszölése végett Baranyay Ferencz titkár. héten már Székelyudvarhelyre érkezett és a város közönsége bizonyára tömeges pártfogásával lehetővé teszi, hogy a társulat bejövetele tisztességes hérlst által biztosítva legyen. A társulat előadó személyzete a következő: Nők:

Vida Ilona operette soubrette, Radó Anna opera és operette coloratur, Fekete Etel énekesnő és színésznő, Harmath Zseni hősnő szende, Fekete Irén baiva, Saláth Etel énekesnő és társalgási színésznő, H Szapári Janka dráma és vígjátéki anya, R. Völgyi Ilona énekes színésznő, B. Halasi Emma, M. Kaposi Matild, H. Papp Juliska, Takács Rózi, Boros Margit, T. Szilágyi R., Kulcsárné R., Jelen Rózi, segédszínésznők. **Férfiak:** Szilágyi Dező jellem komikus, Szilágyi Aladár operette buffó, Baranyai Ferencz opera- és operette tenor, Radványi Dező operette, népszimfő bariton, Kiss Miklós hősszerelmes, Tallián László bonvivánt, Makai Elemér kedélyes apa, komikus, Máté Gyula komikus, Berényi Miklós síheder komikus, Harsányi József jellemszínész, Boros Pál, Keresztési István, Harcsai Sándor, Örvösi Géza, Kallós József, Negy Géza, segédszínészek. Bérleni lehet Baranyai Ferencz színházi titkárnál. Előjegyzéseket elfogad Láda K. ur a dohánytözsdében. Bérlési árak: 10 előadásra (szelvény) Páholy 60 K. Támlásszék I—II. sor és oldalszék 22 K. Támlásszék III—V. sor 18 K. Kőrszék 14 K. Zártszék 10 K. Ezen első bérlés november 1-ig tart, mely idő alatt a 10 szelvény felhasználandó. November 1-től új bérlés nyitattik.

Bűnvádi eljárás egy gazdakör ellen. Egy fővárosi lap a napokban azt a hírt közölte, hogy a székelyudvarhelyi ügyészség bűnvádi eljárást indított az olaszteleki gazdakör ellen, mert ez a székely kirendeltségtől kedvezményes áru vetőmagot vett át a piacra elárúsította, tehát nem eredeti céljaira használta fel. Ezzel szemben illetékes helyről a következő információkat közli:

A székelység támogatására csinálta meg a földmivvelésügyi miniszterium néhány évvel ezelőtti a hét vármegyére kiterjedő székely kirendeltséget, a melynek központi vezetése Marostordán, jelenleg dr. Kóós Mihály miniszteri tanácsos kezébe van letéve. A kirendeltség élén — tekintettel annak fontosságára — mindenkor a földmivvelésügyi miniszterium legjobb munkatársai állottak; így legutóbb Kazy, a mostani államtitkár volt a bizottság vezetője. A székely kirendeltség a rendelkezésére álló pénzalap arányában teljes erejéből támogatja a székelységet pénzügyi, takarékpénztárak alapításával, szövetkezetek létesítésével, kedvezményes áru vetőmag kiosztásával s más ezekhez hasonló intézkedésekkel, a melyeknek sikere azonban sokszor ép az érdekelt felek indolenciáján, avagy roszindulatán törik meg. Mindazonáltal úgy a kirendeltség vezetősége, mind annak fölöttes hatósága, tehát a földmivvelésügyi miniszterium IX. főosztálya, a körülményekhez képest meg vannak elegendve a kifejtett működés közvetlen eredményeivel, a melyek közé sorozhatók a fellendült kereskedelmi és pénzügyi viszonyok, nemkülönben a romániai kivándorlás szemmel látható csökkenése is. A székely kirendeltség működését tehát a legkevésbé sem érheti az a vád, hogy az általa kiosztott kedvezményes áru vetőmag hovatordítása körüli visszaélésekben hibás volna. A kirendeltség minden funkciója a jelenlegi kormány alatt szigorú ellenőrzés alatt áll, ez az ellenőrzés azonban nem terjedhet ki a már eladott vetőmagvak hovatordítására is. A kisbirtokos székelység harmincz százalékos árkedvezményben részesül, ha a székely kirendeltségtől vásárol vetőmagot. A kirendeltség pedig községenként — erejéhez mérten — bizonyos mennyiségű kedvezményes áru vetőmagot oszt ki: ott, a hol gazdaszövetségek vannak, természetesen ezeknek adja át a községre eső hányadot, lévén a gazdaszövetségnek inkább módjában az igazságos elosztás. Ha már most az ilyen szövetségek visszaélnének a beléjük helyezett bizalommal s piacra viszik a vetőmagot, ez ellen az ügyészség hivatalból megindíthatja a bűnvádi eljárást, a melyeknek befejezésével a székely kirendeltség a bűnös gazdától megtegedhatja a kedvezményt. De egyebet alig tehet. Az ilyen ügyekről sürgős értesítés érkezik a földmivvelésügyi miniszteriumba s ép ezért csodálatos, hogy az említett olaszteleki ügyről ott semmit sem tudnak. A míg hivatalos jelentés nem érkezik, addig a miniszterium nem vonhatja meg a kedvezményt, sőt — ok nélkül — vizsgálatot sem indíthat. Addig pedig kár a most reorganizált székely kirendeltség intézményeinek tekintélyét diszkreditálni. Amugy is olyan gyenge lábon áll a székelység s ezzel együtt a magyarság pozíciója Erdélyben, hogy minden segítő eszközre szükségünk van...

Yes-qui-si czímen megjelenő immár ország-szerte ismert hézagpótló nyelvoctatási folyóirat programjába felvette a gyakorlati továbbképzést is. Míg a kezdők tanfolyama a francia, angol és német nyelveket a kezdet elemeitől fogva tanítja könnyű és szórakoztató módon; a most meginduló haladó tanfolyama a már némi ismeretekkel bíróknak a továbbképzésre szolgál gyakorlatiul; közöl érdekes olvasmányokat, társalgási gyakorlatokat, levelezési mintákat, műszaki kifejezéseket stb. Nyelvtani magyarázatokkal és a ritkábban előforduló szavak fordításaival, szóval az idegen nyelvekben való mentül helyesebb tájékoztatást tűzte célul, a mellett érdekes és hasznos is. Midőn ezen igazán hasznos ujságvallalatot ajánljuk lapunk t. olvasói figyelmébe, megjegyezzük, hogy a YES-QUI-SI kiadóhivatala

Budapest, Nagy János u. 3. szívesen küld az érdeklődőknek ingyen és bérmentve mutatóvány számot. A lap előfizetési ára negyedévenként minden kiadásra külön 3 korona.

x Jogi vizsgák letétele. Ilyen czímen a napokban a sajtót Kolozsvárt egy hasznos és tartalmas könyv, mely részletesen ismerteti a jogi vizsgák letételének módozatait az érvényben levő szabályok szerint. A könyv hézagpótló és azt a jogi vizsgák letétele iránt érdeklődők nagy haszonnal forgathatják, minthogy a jogi vizsgák letétele körül felmerülő összes kérdésekben alapos tájékoztatást nyújt a így a jogászságnak s a szigorlóknak nélkülözhetetlen utmutatója Díjmentesen megküldi az érdeklődőknek Dr. Dobó, Kolozsvárt. Malom u. 14.

Nyilvános elszámolás.

— A felsősófalvi tűzkárosultak segélyezése. —

A következő elszámolás közlésére kértünk föl. A felsősófalvi tűzkárosultak segélyező bizottsága Szabó Gábor h. főszolgabíró elnökletével múlt hó 16-ikán tartott ülése nyomán a következő összegeket osztotta ki:

I. Józsvi egyesület újabb segélye 3000 korona. II. Gróf Haller János főispán gyűjtése a legutóbbi segélykiosztástól számítva 1055 korona 22 fillér. III. A vármegye alispánjának 4856—1910. számú utalványrendeletével Györke János felsősófalvi ref. lelkész kezébe kiutalt 4658 korona 64 fillér és ennek időközi kamatja 11 korona 59 fillér, tehát összesen 4670 korona 23 fillér, mely összeget Györke János jelen alkalommal az összegyűlt segélyező-bizottság kezébe leteszi. IV. Vármegye alispánjának f. évi augusztus hó 12-én ad 2802—1910. számú rendeletével Szabó Gábor főszolgabíró kezébe kiutalt kiosztás végett, mint utólagosan begyűlt gyűjtés 757 korona 62 fillér. V. Hetser Kálmán tanító ur gyűjtése, atadva a főszolgabíró urján 437 korona 78 fillér. VI. A telekvásárlási alapba befolyt és Szász Dénes körtgyező által a mai napon a segélyező-bizottság kezébe átadott 1514 korona 10 fillér és ennek kamata 5 korona 96 fillér, összesen 1520 korona 06 fillér. VII. Bőjtke Béla ig. tanító gyűjtése bemutatott számadás szerint 12 korona 20 fillér. Összesen 11453 korona 11 fillér.

Ezen összeg a következő módon lett felhasználva:

108 korona 11 fillért kapott Deák Lajos. 100—100 koronát kaptak: Szóke Felix, Tóth Mihály, Nagy Márton és Szóke Károly. 85—85 koronát kaptak: Kovács Zsigmond, Fábán Dénesné, Lukács Ferencz, Csonta András, Tóth József, Szász Dániel, Szóke Dániel, Vágási Ilyésné, Sófai Dénes, Szóke János, Kovács Dániel, Veres Mózes, Mátyus Mózes, Fábán Albert, Oláh Zsigmond, Szász István, Engi Jánosné, Agoston Zsigmond, Sófai András, Agoston Márton, összesen 1700 koronát.

61—61 koronát kaptak: Fábán Károly, Józsa Sándor, Tóth János, id. Szóke József, János Gergely, Szóke Sándorné, Sófai Lajosné, Fábán Márton, Szász László, Sebe György, Hajdó Dénesné, Parajdi György, Fülöp János Ábel, Parajdi Lajosné György, Fábán Ilyés, Lukács Mihály, Fábán Márton faluv., Szóke Ignác, Szóke Ferencz, Engi János, Kovács Bertalan, Lukács Bertalan, Lukács Samuel, Lukács Samuel, Lukács Márton, Engi Márton, Lukács Farkas, Vágási Jánosné, Kádár József sekeres, Kovács Ferencz, Tóth Sándor ut. Veress Márton, Oláh Tamás, id. Makasai József, Mátyus Samuné, Vágási Márton, Farkas János, Szóke Dániel, id. Oláh Dénes, Szász Mihály, Kiss F. Zsigmond, Nyágrus József, Makasai Márton, Fábán József Péter, Szóke Benjam, Lukács Dániel, Pal Lajos, Dénes Mózesné, Engi Dénes, Nyágrus Mihály, Lukács Dénes Bert., Lukács György, Lukács Dénes, Engi Albert, Lukács Károly, Szóke Dénes, Csonta Balázs, Kovács József, Sófai Domokos, Lukács Dénes péter, Tóth János, ifj. Lukács Albert, Fábán Sándor Mártoné, Vágási Lajos, Kovács Domokos, Veress Lajos, Kovács Miklós, Tóth Lukács, Sófai Albert, Szóke Domokos, összesen 4270 kor.

50—50 koronát kaptak: Makasai Ferencz, Tóth Mózes, ifj. Jakab Dénes, ifj. Nyágrus Andrus, Kovács József fűzfá, Fábán Ambrus, Lukács József kicsi, Deák János, Parajdi Mózesné, Kovács Dénes, Parajdi Ferencz, Tóth Mózes, id. Tóth Balázs, Deák Sándor, Bőjtke Béla, Szász György diós, Vágási Samuel, Szóke Lajos, Tóth Samuel, Vágási Ilyés, ifj. Lukács Ferencz Dani, Lukács Ábel, Szóke Gergely, Szóke Lukács, Kovács János Gy., Kovács Ilyés Gy., Oláh Albert, Oláh Márton, Oláh Ilyés, id. Hajdó Sándor, Engi László, Józsa Sándorné, Lukács Ilyés, Szóke Izsákné, Oláh János, Orbán Mihály, Kiss T. Mihály, Lukács, Gáspár Kádár Sándor, Gyórfi Tivadar, Veress Ferencz, Csibi Samuel, Lukács Mihály, Kádár József Jánosé, Deák István, Lukács László, Deák Ferencz, Vágási Lajos ifj., Szász György ifj., Fülöp Zsiga ifj., Tóth Károly, János Péterné, Makasai János, Nyágrus Lukácsné, Parajdi Sándorné, Szóke Istvánné, Szász Gergely, Engi Benján, Szóke Sándor, Sófai Dénes ifj., összesen 3000 korona.

45—45 koronát kaptak: Boldizsár József, Szász Györgyné, Sebe István, Szóke Sándorné, Szóke Zsigmond, Nyágrus Ferencz, Kovács János, Makasai Sándorné, Makasai József ifj., Oláh Márton id., Fülöp Bertalan, Gyórfi Dénes, Vágási Gergely, Veress

Mihály, Lukács János Károly, Vágási János ifj., Miklós György, Szőverdi Márton, Fülöp József, Eogi József, Tóth Gábor, Deák Ilyés, Szász Péter, Sófai Sándor utóda, Székely János, Kozma Dénes, Vágási Dénes Jánosé, Fülöp Sándorné, Fülöp László, Makasai Zsiga, Fábán József pelikán, Oláh Dénesné, Oláh Mihály, Vágási Eszter, Oláh Ilyés ifj., Fülöp Dénes emrök, Farkas Vilmos, Hajdó Lidi, Fábán Mózes pelikán. Kiss T. Dénesné, Fábán Sándor, Hetser Kálmán, összesen 1890 korona.

5—5 koronát kaptak: Szász Miklós, Máté Ambrus, Lukács Imre, Ovágrus Ambrus id., Kelemen Jánosné, Szász János, Kovács Zsigmond, Csonta Testvérek, Parajdi Dénes, Gyórfi Gáspár, Szász Károly, Oláh Bertalan, Szász Mihály bagyar, Szász Lajos, Oláh Márton ifj., Szász Ferencz, Tóth Mihály, összesen 85 kor. Szabó Gábor, főszolgabíró, Ferencz Ferencz j. számvevő, Hegymegi Kiss Pál.

Szerkesztői üzenetek.

K. J. H. Nincsen miért megijedjen a vízvezeték és csatornázás forszírozásától. Nem teher az a városra, de jövedelmi forrás. Már volt alkalmunk megírni, hogy pl. Győr városnak 906 ban a vízvezeték 60 ezer koronát jövedelmezett. És ez természetesen is. Hiszen a mit az a város közönsége ásványvizért és az ürtszék takarításáért, vízborás, mosásért kiad, horribilis összeget tesz ki. melylyl igen jól lehetne az annuitásokat törleszteni. Mesebeszéd, hogy ilyen meg olyan nagy összegbe kerülne a csatornázás. Eppen itt fekszik előttünk Nagybanya város csatornázási berendezési pályázata Nagybanyanak a legutóbbi népszámláláskor 9838 lakosa volt, tehát több, mint Székelyudvarhelynek, s a csatornázás megépítésére egyik pályázó 399 338 koronával, a másik 271 520 kor. 56 fillérel tesz ajánlatot; ugy értesülünk, hogy a drágábbat bízzák meg. Ha tehát Székelyudvarhely város vízvezetékét — a vizet a Küküllőből szűrve véve — mondjuk Betlenfalván felülről bevezeti a csatornázást megépíti, laikus hozzávetéssel 6—700 ezer koronáról lenne szó. Ennek törlesztésére pedig a fedezetet nem nagy nehézséggel elő lehet teremteni. Szóval nincs miért aggódni a dologért.

L. D. O Ugyan, ugyan. A szerelem nagyságát nem annak robbanó ereje, hanem erőssége és állhatatossága fejezi ki.

F. Sz. L. B. Megkaptuk és köszönjük.

Kiadja: Becsek D. Fia könyvnyomdája.

NYILTÉR.

Pension „ELITE” Vajda

Budapest, V., Széchenyi-utca 14. sz.

(Szahadság-tér közelében) Telefon-interurban.

A legkényesebb izlésnek és confortnak megfelelő pensio

A pensio, a Lipótváros központján, a vilamos vasút mentén van, modern új házban, lift használattal. A szobák gáz és villanyvilágítással és központi fűtéssel vannak berendezve. Zene és társalgóterem. Fürdőszobák, melyek a nap bármely szakában hideg és melegvizet szolgáltatnak. Kitűnő francia és magyar konyha. Étkezés Table d'ôte szerint, de kívánásgra másféleképpen is — az ételek külön is felszolgálatnak, figyelmes kiszolgálás, csend és tisztaság teszik kellemessé az „ELITE” pensiot. Szíves pártfogást kér teljes tisztelettel

Pensio „ELITE” Vajda.

Eladó kőház. Petőfi u. 31. szám alatti kőház eladó.

Értekezhetni Szöllősi Samu szeszgyárosnál.

Szám. 5868 — 910 kig.

Hirdetmény.

Közhirre teszem, hogy a székelyudvarhelyi város 1910 évi pótköltségvetési előirányzata 15 napi közszemlére a városi tanácsban kíván téve s a hivatalos órák alatt bárki megtekintheti.

Székelyudvarhely város tanácsa 1910. szeptember 12.

Gothárd, polgármester.

Akinek jó szép olesó BUTOR kell, az forduljon bizalommal Székely és Réti butorgyárosokhoz Marosvásárhely, (Széchenyi-tér 41. szám)

Meghívásra bemutatjuk gazdag mintagyűjteményünket vidéken is

Erdély bármely részébe külön megállapodás szerint bérmentve szállítunk.

Menyasszonyi kelengyék óriási választékban.

Szenkovits János utódánál
 Székelyudvarhelyt
 készen
 Férfi és nő ruhák
 Fehérnemtek
 Felöltők
 Kosztói mő
 Blouzák
 Czipők, kalapok
 óriási választékban és legjutányosabban
 kaphatók.

Szám 5866—910 kig.

Hirdetmény.

Közhírré teszem, hogy Székelyudvarhely város 1911 évi összes költségvetési előirányzata a városi tanácsban 15 napi közszemlére van kitéve s az a hivatalos órák alatt megtekinthető.

Székelyudvarhely város tanácsa 1910. szeptember 13.

Gotthárd, polgármester.

Szám 7396—910. tlkv.

Árverési hirdetményi kivonat.

A székelyudvarhelyi kir. törvényszék, mint te-lekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a Lusztig és Bekk cég végrehajthatónak Lukács Ferencz kinek neje Derzsi Julia végrehajtást szenvedő elleni 554 korona 05 fillér tőkekövetelés iránti végrehajtási ügyében a székelyudvarhelyi kir. törvényszék te-lekkönyvi hatóság területén levő és a bikafalvi 385 sz. tjkv-ben. A 1 rsz. 939/1 hrsz. a végrehajtást szenvedők nevén álló ingatlanokra 605 K. kikiáltási árban ezennel megállapított kikiáltási árban az árverést elrendeli és hogy a fentebb megjelölt ingatlanok az 1910 évi október hó 6 ik n. pjának d. e. 9 órájkor Bikafalva község-házánál leendő nyilvános árverésen el fognak adni.

Árverezni szándékozók tartoznak a kikiáltási ár 10%-át készpénzben vagy óvadékképes érték-papírban a kiküldött kezéhez letenni.

A m. kir. törvényszék mint te-lekkönyvi ha-tóság.

Székelyudvarhely 1910 július 16 án.

Zsoldos Benő s. k., kir. tszéki albiró.

Az elismert
 Legjobb
 Legelterjedtebb

Magyar napilap

„AZ UJSÁG”

Szerkesztőség és kiadóh.: Budapest, Rákóczi u. 54.
 Főmunkatársak: Herczeg Ferencz, Kenedi Géza,
 Kóbor Tamás, Kozma Andor.
 Felelős szerkesztő: Gajári Ödön.
 Szerkesztő társ: Dr. Ágai Béla.
 Egy évre . 28—K. Negyedévre . 7—K.
 Fél évre . 14— „ Egy hónapra 2-40 „

Szám. 9271—1910. tkv.

Árverési hirdetményi kivonat.

A székelyudvarhelyi kir. törvényszék, mint te-lekkönyvi hatóság ezennel közhírré teszi, miszerint Pintyi Dani szentléleki lakos végrehajthatónak Gás-pár József székelyudvarhelyi lakos végrehajtást szenvedő elleni 367 korona 20 fillér tőke követelés iránti végrehajtási ügyében a székelyudvarhelyi kir. törvény-szék területén levő és a székelyudvarhelyi 206 számú telekjegyzőkönyvben A 413 hrszám B. 7. alatti 1/2 ed részére 720 korona, az 1827. számú telekjegyzőkönyvben A 412/2. hrszám 1440 korona ezennel megállapított kikiáltási árban az árverezést elrendelte és a fentebb megjelölt ingatlanok 1910 évi december hó 2-ik napjának d. e. 9 órájkor a te-lekkönyvi hatóságánál megtartandó nyilvános árveré-sen el fognak adni.

Árverezni szándékozók tartoznak a kikiáltási ár 10%-át készpénzben vagy óvadékképes érték-papírban a kiküldött kezéhez letenni.

A kir. törvényszék, mint te-lekkönyvi hatóság.

Székelyudvarhely, 1910. évi szept. hó 9-én.

Mihály János s. k., kir. tszéki biró.

Butorvevők,
 kik modern, száraz anyagból kitűnően készült urasági és polgári asztalos és kárpitos butorokat készpénzért vagy hitelre szolid árak mellett vásárolni óhajtanak, forduljanak teljes bizalommal
Balásy Mihály
 asztalos, kárpitos és butor nagyraktár tulajdonoshoz
 Székelyudvarhely Kossuth-u. 43.
 Nagy raktár és saját műhelyek.

A Nagyoldalon 9 hold haszonbérbe kiadó. Értekezhetni Biró Sándor ref. koll. tanárnál.

Mellfüző.
 Valódi francia szabásu, gyomormentes füzőket, has-kötőket, testgyenesítőket a mai kor szerint legegészségesebb és legkényelmesebb igényeket kielé-gítve készítik. Célom, hogy szolid kiszolgálással a n. é. hölgyközön-ség b. pártfogását kiérdemeljem. Szives pártfogást kér tisztelettel
Mihály Jakabné Bathány-tér 4. szám
 Székelyudvarhelyen.

Magyar nyugdíjbiztosító részv.-társaság Budapest

Székelyudvarhely város és Udvarhelyvármegye területére vezérképviselőtünket

Gyertyánffy Gábor urra biztuk.

Biztosításokat a következő módok szerint kötünk:

Egyéni nyugdíjbiztosítás. A biztosított a nyugdíjat 10 ik (esetleg már az 5-ik) évtől kezdve, a beállt munkaképtelen-ég esetén haláláig élvezi.

Kölcsönös nyugdíjbiztosítás. A biztosított nyugdíját, bármikor beállt halála után, özvegye élvezi haláláig, sőt annak halála után gyermekeik 18-ik életkorukig.

Özvegyi nyugdíjbiztosítás. A férj halála után özvegye a nyugdíjt élethossziglan élvezi.

Végkielégítési biztosítás. A nyugdíjbiztosított törv. örökös-i vagy bárki részére csekély díj-fizetés mellett halála esetén kifizetendő összeget biztosít.

Csoportbiztosítás heti díj-fizetéssel. Hetenkinti 2 kor. díj-fizetéssel A csoport szerint 550 kor. évi nyugdíj biztosítható. A nyugdíj 5% át az özvegy élethossziglan élvezi. Árvái folytatólág 18 ik. életévkéig. B csoport szerint minden 1 kor. heti díj fizetéssel 300 kor. évi nyugdíj és ha-lálakor 500 kor. végkielégítés biztosítható.

Élet és járadék biztosítás orvosi vizsgálat nélkül. Sokféle előnyös módokban: tőkebiztosít-ás korl. díj-fizetéssel. Járadék biztosítás élethossziglan vagy meghatározott éveken át (mint leány hozomány vagy tanulási költségek.)

A díj-fizetések a nyugdíj folyósítással megszűnnek. Ha a biztosított 10 éven belül elhal, a díjak (az első évi kivételével, az örökösöknek visszafizetetik).

Magyar nyugdíjbiztosító részvénytársaság Budapest.

Rég érzett hiánya a nyugdíjbiztosításnak olyan egyének (és ezek özvegyei és árvái) részére, kik nincsenek nyugdíjkepes állásban, mint ügyvédek, gyógyszerészek, kereskedők, iparosok, földművesek stb. stb. ime megszűnt. Az életbiztosító társaságok **olcsóbb** díjak mellett csak a **halálesetére**, és csak drága díj-fizetés mellett biztosítanak tőkéit **járadékokat** a biztosított életére. Pedig évtizedek munkája után nyugdíjra vágyik mindegyik! Ezen áldásos intézmény fel-virágzását elősegítendő, vállaltam el annak képviselőjét, és ajánlom szolgálatomat a n. é. közönség b. figyelmébe. Teljes tisztelettel,

Gyertyánffy Gábor.

Füszertároló egy 14 tanulóknak

felvétetik. — Czin a kiadóhivatalban megtudható

Szám. 7160—910. tkvi.

Árverési hirdetményi kivonat.

A székelyudvarhelyi kir. törvényszék mint te-lekkönyvi hatóság közhírré teszi miszerint Boldizsár Antal és társai oroszhegyi lakosok végrehajthatónak Tamás Antal oroszhegyi lakos végrehajtást szenvedő elleni 952 K. 72. fill. tőke és jár. iránti végrehajási ügyében a székelyudvarhelyi kir. törvényszék terü-letén levő és az oroszhegyi 62 sztkjvben. A 3418 hrszra 32 K. 6322/2 hrszra 7 K. 6351, 6352/1 11 K. 6501/2. 6502, 6503. hrszra 10 K. 7357 hrszra 7 K. 7503 hrsz. 27 K. 7917 hrszra. 01 K. 7947 hrsz. 1 fillér 8050 hrszra 01 K. 3416/2 hrszra 30 K. az oroszhegyi 316 sztkjvben. A 7989 hrsz. B. 25 alatti 1/56 részére 1 K. a 2561 sztkjvben A 3139/a hrszra 3 K. a C. 1 alatti Özv. Máté Mózesné haszonélvezeti jogának fentartása mellett, az 1163 sztkjvben B. 1595 alatti jutalékára a C 212 alatti Özv. Tamás Gergely Ferenczné haszonélvezeti jogá-nak fentartása mellett 490 K. kikiáltási árban kü-lön jóságg testként az 1910 évi szeptember hó 30-napjának d. e. 9 órájkor Oroszhegy község-házá-nál megtartandó nyilvános árverésen el fognak adni.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok kikiáltási árának 10%-át készpénzben vagy óvadé-képes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni.

A kir. törvényszék mint te-lekkönyvi hatóság.

Székelyudvarhely, 1910. július 6-án.

Mihály János s. k., kir. tszéki biró.

Gyógyisid az iszákosságot,

mielőtt az iszákos törvényt sért.

Mentsd meg, mielőtt az alkohol az egészségedet, munkakedvét és vagyonát tönkretette, mentsd meg, mielőtt a halál e mentést lehetetlenné tette.

Alkolin egy pótlása az alkoholnak, mely odahat, hogy az iszákos megutálja a szeszitalokat.

Alkolin egy teljesen ártalmatlan szer és hatása olyan intenzív, hogy nagymértékben iszákos egyéneknek sem tapasztalható visszahatás.

Alkolin a legjobb, mit a tudomány e tekintetben föl-mutathat és ezeket mentett a nyomortól.

Alkolin egy könnyen oldható szer, mit pl. a hitves fér-jének reggelijében beadhat anélkül, hogy amaz észrevevén. A legtöbb esetben az illető nem érti, hogy miért nem szenvedheti többé a spiritust és azt hiszi, hogy az igen nagymértékben való élvezése az oka, mint pl. ha egy eledeltől megundorodunk, mi igen gyakran előfordul.

Alkolin kellene minden apa tanuló fiának beadjon, **Alkolin** mielőtt vizsgáin elbukik, mert ha nem is iszák-os az illető, az alkohol mégis gyöngíti az agyát. Alta-lában mindazok, kiknek nincsen annyi akaraterejük, hogy vissza tudják tartani magukat a szeszitalok élvezésé-től, vegyen be egy adag Alkolin-t. E szer teljesen ártal-matlan a az illető ezzel konzerválja akaraterejét és meg-takarít nagyon sok pénzt, melyet borra, sörre, pálinkára vagy liqúerre kiadott volna.

Alkolin-szer 10 kor. és kapható a pénz elzetes beklü-désére vagy utánvét mellett csakis:

Alkolin-intézet Copenhagen 1803. Dánemárk.
 Levelek 25 fillérrrel, levelező-lapok 10 fillérrrel küldendők.

Kitűnő minőségű és legmagasabb szilárdságu PORTLANDCEMENTET ajánl olcsó áron a

PORTLAND CEMENTGYÁR BRASSÓ

Itt helyben kapható RÖSLER és GÁBOR czégnél